

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

14. januar 1977. I redegørelsen er foretaget få ændringer i forhold til den tidligere afgivne redegørelse.

Under 1. behandling i folketinget af lovforslaget om ændring af loven om Statens Kunstfond i folketingsåret 1972-73 gav jeg tilsagn om, at jeg inden lovens revision ville give folketetinget en redegørelse om lovgivningen om Statens Kunstfond, således at folketetinget kunne få lejlighed til at debattere principperne for denne lovgivning, inden lovforslaget udarbejdes. Denne redegørelse har – ligesom den egentlige lovrevision – afventet resultaterne af arbejdet i det kulturstøtteudvalg, som blev nedsat i 1974 – det såkaldte Wechselmann-udvalg – og har derfor først kunnet udarbejdes nu, hvor udvalgets betænkning foreligger.

Den debat, der jævnlige opstår omkring lovgivningen om Statens Kunstfond, drejer sig undertiden om selve eksistensen af kunstfondet eller om det rimelige i, at staten overhovedet yder økonomisk støtte til kunstfrembringelsen.

Til andre tider er det den måde, som kunstfondet administrerer sine midler på, der vækker diskussion og kritik.

Det første spørgsmål har vi jo her i tinget haft rig lejlighed til at diskutere i forbindelse med de forslag, der i de senere år har været fremsat om nedlæggelse af Statens Kunstfond.

I betragtning af den tid, man her i salen har måttet bruge på at drøfte forslag af denne art – som det hele tiden har været klart ikke kunne opnå noget flertal – forstår jeg i og for sig godt, at nogle har været fristet til næsten at afveje diskussionen med en henvisning til, hvor lille et beløb det er, vi taler om – ca. 1 pct. af kulturministeriets budget og ca. 1 promille af det samlede statsbudget.

Det kan naturligvis være nyttigt, at man gør sig disse proportioner klart og forstår, at man ikke ved at afskaffe Statens Kunstfond kan bidrage væsentligt til at rette landets økonomi op, lige så lidt som man ved at bevare det kan bringe denne økonomi i fare. Det betyder, at vi kan drøfte spørgsmålet om kunstfondets opretholdelse på rent saglig basis, men det betyder selvfølgelig ikke, at vi kan forsvare at bibeholde denne post på statsbudgettet, hvis vi ikke føler os overbevist om, at pengene er givet godt ud.

Den overbevisning har jeg imidlertid, og jeg er sikker på, at jeg deler den med et stort flertal i folketetinget.

Det hører med til statens ansvar – og så vidt jeg ved, er der ingen uenighed om det – at sørge for, at alt det, som vi med et lidt højtideligt ord kalder vor »kulturarv«, bevares og holdes levende på en sådan måde, at vi ikke over-skærer vor rodforbindelse til fortiden. Måske tænker vi ikke så meget på det til daglig, men det er jo det, der gør os til en nation og til et folk med identitet.

I denne kulturarv indgår kunsten – litteratur, billedkunst, bygningskunst, kunsthåndværk og musik – som et meget vigtigt element.

Men et land kan ikke leve og bestå alene på sin fortid, og staten har derfor også et ansvar for tilvæksten, f. eks. for, at der består rimelige vilkår for kunstskaelsen – for at kunst til staidighed kan skabes. Det er ikke noget nyt. Her i landet er der en århundredlang tradition for, at staten har forpligtelser på dette område, og det var denne tradition, vi levede op til ved oprettelsen af Statens Kunstfond i 1964.

Også i andre lande forstår man selvfølgelig denne sammenhæng. Man kan måske sige, at Danmark var et foregangsland, da vi for 12 år siden oprettede kunstfondet, men i dag er vi det ikke længere. Så vidt man kan bedømme, er vi for længst sakket agterud i forhold til f. eks. Finland, Sverige og Norge, når det gælder det offentlige investering i kunst, sådan som der også nærmere er redegjort for i betænkningen fra Wechselmann-udvalget.

Man kan naturligvis spørge, om kunst virkelig betyder noget for befolkningens store flertal, sådan at det kan føles rimeligt at bruge skattemidler til kunststøtten.

Hvordan skal man besvare det spørgsmål? Jo, man kan bl. a. henvise til, at der næppe er ret mange lande i verden, hvor så stor en del af befolkningen som i Danmark læser litteratur fra deres egen tid, går i teatret og til koncerter eller til kunstudstillinger. Alligevel er der sandsynligvis ikke tale om et flertal af befolkningen, og det er muligt, at de fleste vil påstå, at de ikke er interesseret i kunst. Jeg tror, at de ville komme til en anden erkendelse, hvis kunsten forsvandt ud af vor tilværelse. For forholdet er jo det, at kunsten præger vor daglige tilværelse på en måde, som de færreste gør sig klart. Uden en levende billedkunst, uden kunsthåndværk og uden musik ville vore omgivelser blive hæslige og triste. Alle de ting, vi omgiver os med, indretningen af vore hjem, den måde, vi udformer vort miljø på – alt det er jo i sidste instans bestemt af det kunstneriske niveau.